

statens tilskud til de private retshjælpsinstitutioner. Det er vigtigt at være opmærksom på, at de enkelte retshjælpsinstitutioner kan være ret forskellige, f.eks. med hensyn til, hvilke sagsområder man især beskæftiger sig med, og med hensyn til, hvilke persongrupper der typisk henvender sig for at få hjælp. Udvalget lægger vægt på, at der tages hensyn til disse forskelle ved udformningen af de nye tilskudsregler.

Udvalget har derfor med tilfredshed noteret sig justitsministerens svar på spørgsmål nr. 11 og 13, hvor ministeren bl.a. har tilkendegivet, at de nye regler om tilskud ikke vil blive udformet som en ren »taxametermodel« med faste takster pr. sag for retshjælp på de nye trin 1-3, men at tilskudsordningen vil blive udformet sådan, at der – f.eks. gennem et »basistilskud« eller differentierede tilskud, som afhænger af, hvilke sagstyper der behandles – så vidt muligt sikres et fortsat varieret og kvalificeret retshjælpstilbud til gavn for almindelige mennesker i hele landet.

Det Radikale Venstre tilslutter sig lovforslaget, men bemærker, at der stadig er brug for øget opmærksomhed på retshjælp – også i et økonomisk perspektiv.

Det forudsættes i lovforslaget, at personer, der opfylder de økonomiske betingelser for fri proces, med tilskud fra det offentlige har ret til retshjælp fra en advokat. Retsplejerådet anbefaler i betænkning 1436, at advokaternes honorarer forhøjes. En af begrundelser for at hæve honorarerne er, at de ofte ikke står mål med den rådgivningsindsats, som folk har brug for. Denne bekymring har også Advokatrådet i sine synspunkter og i et høringssvar.

Det Radikale Venstre har endvidere noteret sig svarene fra justitsministeren, hvad angår retshjælpsinstitutionerne. Disse trænger dog stadig til et løft, så de kan fortsætte og udbygge en målrettet hjælp til den gruppe af borgere, som med baggrund i manglende økonomiske – men ofte også i forståelsesmæssige – forudsætninger, har svært ved at opnå retfærdighed og forklaringer på juridiske problemstillinger.

I en demokratisk retsstat er det vigtigt, at manglende økonomisk formåen ikke forhindrer, at folk får en fair retssag. Det er et retssikkerhedsmæssigt problem, hvis det ikke forholder sig sådan. Derfor ønsker Det Radikale Venstre et øget fokus på retshjælpsområdet. Men lovforsla-

gets forbedringer taget i betragtning stemmer Det Radikale Venstre for det samlede forslag.

Et mindretal bestående af SF og EL mener, at forslaget er et lille skridt på vejen til at sikre bedre adgang til retfærdighed.

Desværre har justitsministeren ikke kunnet få lov af finansministeren til langt om længe at rette op på de stigende økonomiske problemer, der er med at få adgang til retfærdighed i Danmark.

Men SF og EL mener, at det er vigtigt, at alle borgere har mulighed for at søge juridisk bistand og få afklaret, hvad deres retsstilling egentlig er, og hvor de skal gå hen. Derfor er det vigtigt, at vi sørger for, at der er en ordentlig retshjælpsdækning. Justitsministeriet svarede for et par år siden Retsudvalget, at da man lagde moms på advokatsalærer tilbage i 1978, skulle det merprovenu, statskassen fik ind, selvfølgelig ikke gå til at dække alle mulige andre udgifter. Det skulle gå til at sikre, at mindrebemidlede kunne få adgang til advokatbistand. I dag kommer der omkring 1 mia. kr. ind i moms på advokatsalærer. Men samlet set bruges der altså kun omkring 200 mio. kr. til fri proces og gratis retshjælp, så der er meget langt igen, men der er faktisk gode muligheder, hvis de pågældende partier ønsker at overholde det løfte, de gav tilbage i 1978. Selv om de ikke opfylder løftet fuldt og helt, men bare vil være med til at give lidt mere, vil det være en stor hjælp. Som Advokatrådet gør opmærksom på, er det ud fra en demokratisk betragtning lidt svært at forstå, at man vælger at prioritere en meget høj omkostningsdækning til dem, der fører skattesager, frem for at give mulighed for helt basal retshjælp til nogle af dem, der ikke selv kan finde ud af at skrive et brev. De skal have mulighed for at få nogle til at hjælpe sig med at kigge på en lejekontrakt, eller hvad det nu kan være.

Der er behov for dels at give langt større tilskud til retshjælpsinstitutioner, så vi kan få flere, og de kan yde en bedre indsats, dels at hæve indtægtsgrænsen for at få fri proces og offentlig retshjælp ved advokat, så et par på dagpenge kan få fri proces eller offentlig retshjælp, dels at hæve satserne for offentlig retshjælp ved advokat, så advokaterne kan yde en ordentlig juridisk bistand til dem, der ikke har råd til at betale selv. Samtidig bør vi også se på en noget mindre restriktiv vurdering af, hvilke sager der kan ydes offentlig retshjælp til, så man f.eks. kan få hjælp i sager mod offentlige myndigheder. Og man bør